

دورنمای روابط روسیه و امریکا در گفتگو با رئیس مرکز نیکسون

ایراس:

هرچند بازداشت شماری از جاسوسان روسیه در امریکا و عقد پیمان دفاع موشکی میان امریکا و لهستان تردیدهایی را در مورد واقعی بودن عزم مسکو و واشنگتن به بهبود روابط در پی داشته، اما اظهارنظر احتیاطی مقامات رسمی کاخ سفید و کاخ کرملین به این موضوعات حکایت از تمایل آنها به توسعه تعاملات دارد. روزنامه «نیزاویسیمایا گازیپتا» در همین رابطه و برای بررسی هرچه دقیقتر چگونگی تعاملات جاری و آتی روسیه و امریکا، گفتگویی را با دمیتری سایمز، رئیس مرکز نیکسون (واشنگتن) انجام داده که بخشی از آن در ادامه از نظر می‌گذرد.

آقای سایمز، جدیداً کنفرانسی درباره سیاست ایالات متحده از سوی مرکز نیکسون با مشارکت سیاستمداران، دیپلمات‌ها و کارشناسان برجسته امریکایی برگزار شد. در زمینه خلع سلاح و از جمله تعاملات واشنگتن و مسکو در این حوزه چه مسایلی مطرح شد؟

جان کایل سناتور با نفوذ جمهوریخواه در این کنفرانس سخنرانی کرد و از راهبرد جدید هسته‌ای دولت اوباما و قرارداد درباره تسلیحات راهبردی تهاجمی با روسیه انتقاد کرد. کایل ابراز تردید کرد که خط سیر دولت فعلی ایالات متحده در زمینه خلع سلاح هسته‌ای با منافع ملی امریکا مطابقت داشته باشد. او برداشت اوباما را که اگر روسیه و ایالات متحده زرادخانه‌های هسته‌ای خود را کاهش دهند، این امر بر ایران و کره شمالی اثر خواهد

گذاشت، باور بچگانه‌ای دانست.

تصویب قرارداد درباره تسلیحات راهبردی تهاجمی در مجلس سنای امریکا چه دورنمایی دارد؟ هنری کیسینجر، وزیر سابق امور خارجه امریکا نیز در این کنفرانس سخنرانی کرد و قرارداد جدید را بهتر از کایل ارزیابی کرد. با توجه به حمایت از این قرارداد از طرف جمهوریخواهان مهمی چون کیسینجر و ریچارد لوگار، رئیس جمهوریخواهان در کمیته امور بین الملل، احتمال زیادی می‌رود که قرارداد از تصویب بگذرد. ولی در این زمینه باید به دو نکته توجه کرد. اول اینکه؛ دولت باید تعهد بدهد که این قرارداد بر استقرار و گسترش سامانه ضد موشکی امریکا اثری منفی نخواهد گذاشت. هرچند در متن قرارداد به مواردی که در این زمینه حوزه عمل واشنگتن را محدود کند اشاره نشده، اما نمایندگان سنا از دولت اسناد مربوط به روند مذاکرات و اظهارات غیررسمی طرفین را می‌خواهند. سناتورها با دقت مطالعه خواهند کرد که آیا به روسیه چیزی گفته و یا تعهد شده که می‌تواند به عنوان تعهد ایالات متحده مبنی بر عدم ساخت پدافند ضد موشکی در اروپا تلقی شود یا خیر.

نکته دوم، تأکید اکثریت جمهوریخواه مجلس سنا بر طراحی مشخص مواضع دولت نسبت به نوسازی سلاح‌های راهبردی است. دولت باید تعهد بدهد که با ساخت کلاهک‌های جدید موافقت خواهد کرد. اگر این تعهدات داده شود و سنا در متن قرارداد جنبه‌های غیرمنتظره‌ای را کشف نکند، این قرارداد می‌تواند تصویب شود. هدف جمهوریخواهان این نیست که از تصویب قرارداد ممانعت کنند، بلکه آن‌ها سعی خواهند کرد ثابت کنند که این قرارداد دستاورد بزرگ دولت باراک اوباما نیست و نیز تأکید خواهند کرد که قرارداد بعدی که در آن کاهش‌های جدی تسلیحات پیش‌بینی خواهد شد، سلاح‌های هسته‌ای تاکتیکی روسیه را هم در برگیرد.

آیا در کنگره ایالات متحده از موافقتنامه 123 بین روسیه و آمریکا پشتیبانی می‌کنند؟ در رابطه با اظهارات هیلاری کلینتون، وزیر امور خارجه آمریکا درباره تحریم‌های شدید ضدایرانی که گویا روسیه، چین و اکثر اعضای شورای امنیت سازمان ملل از آن حمایت می‌کنند، وضعیت جالبی ایجاد شده است. از پیشنهاد قطعنامه شورای امنیت می‌شد نتیجه گرفت که تحریم‌های شدید در کار نیست. اگر دولت ثابت می‌کرد که روسیه در مورد ایران با آمریکا کنار آمده، موافقتنامه 123 خیلی سریع تصویب می‌شد. ولی دولت باید درباره تحریم‌ها و تجارت بین روسیه و ایران توضیحات فراوانی بدهد. اگر دولت بتواند نشان دهد که مسکو متعهد شده از صدور سلاح‌های مدرن به ایران خودداری کند، این موضوع دلیل مهمی برای تصویب موافقتنامه 123 (درباره اورانیوم) خواهد بود. به نظر من، باید از این موافقتنامه که ناظر بر تجارت واقعی و ایجاد امکانات حقیقی برای نزدیکی روابط بین دو کشور است، پشتیبانی کرد. ولی قرارداد درباره تسلیحات راهبردی تهاجمی کاهش‌های واقعی ناچیزی را پیش‌بینی می‌کند و تنها می‌تواند یک سند ظاهری باشد.

نتایج سفر ژوئن دمیتري مدویدف به ایالات متحده را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ اگر در روابط اقتصادی دوجانبه میان روسیه و آمریکا تحولات واقعی رخ دهد، مایه خرسندی است. طرف امریکایی می‌تواند در این زمینه دو کار مهم انجام دهد. اولاً، بحث درباره لغو اصلاحیه جکسون - ونيك که روسیه را با محدودیت‌هایی مواجه می‌کند، بیش از حد طولانی شده است. چندی پیش سرگئی ایوانوف، معاون نخست وزیر روسیه بعد از سخنرانی در مرکز نیکسون با ریچارد پرل، طراح واقعی این اصلاحیه ملاقات کرد. پرل در این دیدار تصریح کرد که تعجب می‌کند که این اصلاحیه هنوز در روابط روسی- امریکایی عامل مهمی محسوب می‌شود. این اصلاحیه شامل کشورهای با اقتصاد غیربازاری است در حالی که در روسیه اقتصاد بازار برقرار شده است. پرل که یکی از محافظه‌کاران جدید است،

معتقد است که تنها کاری که دولت اوباما باید انجام دهد، لغو این اصلاحیه است. حتی محافظه‌کاران جدید حاضرند از لغو این اصلاحیه حمایت کنند. ثانیاً، دولت امریکا باید با اتخاذ تصمیمات مشخص به عضویت روسیه در سازمان تجارت جهانی کمک کند. این اقدام نه تنها هزینه‌های جدیدی برای واشنگتن به بار خواهد آورد، بلکه و به نفع امریکا تمام خواهد شد. اگر این تصمیم گرفته شود، موجبات بحث‌های جدی با روسیه درباره اصطلاح شرایط سرمایه‌گذاری امریکا در روسیه و دفاع از سرمایه‌گذاران امریکایی در برابر فساد مالی فراهم خواهد شد. در حال حاضر وضعیت نامطلوب است، در عین حال توضیحاتی که طرف روسی می‌دهد، قانع‌کننده نیست. وقتی یک شرکت امریکایی در روسیه با مشکلات جدی روبرو می‌شود، گفته می‌شود که این موضوع نتیجه اقدامات شرکت‌های خصوصی شریک یا رقیب شرکت امریکایی است و همه مشکلات در روابط با آن‌ها باید از طریق دادگاه حل شوند. هرچند دولت روسیه شرکت‌های امریکایی را مورد تبعیض قرار نمی‌دهد، ولی از زبان دمیتري مدویدیف، رئیس‌جمهور و ولادیمیر پوتین، نخست‌وزیر روسیه می‌توان دریافت که نظام قضایی این کشور چه وضعیتی دارد.

شرکت‌های امریکایی طبق قوانین امریکا حق ندارند رشوه بدهند، زیرا این کار جرم بزرگی محسوب می‌شود. تا زمانی که شرکت‌های امریکایی در شرایطی باشند که نتوانند به صورت برابر رقابت کنند و از نظام قضایی برای اعمال فشار بر آن‌ها استفاده شود، سرمایه‌گذاری‌های امریکایی در روسیه رشد نخواهد کرد. دولت باراک اوباما باید این حقیقت تلخ را به آگاهی مقامات روسیه برساند. باید تأکید کند که اگر در این زمینه تحولات مثبت جدی حتی به صورت حداقلی شروع شود، در آن صورت رفتار شرکت‌های بزرگ امریکایی نسبت به روسیه تغییر نیز خواهد کرد. در این صورت روسیه مانند چین از گروه فشار خود در ایالات متحده برخوردار خواهد شد. ولی در حال حاضر شرکت‌های امریکایی که در بازار روسی حضور دارند، به علت

ابعاد محدود فعالیت خود و شبهه درباره امنیت سرمایه‌گذاری‌های خود حاضر نیستند در ایالات متحده برای تعمیق مشارکت اقتصادی با فدراسیون روسیه تلاش کرده و در این خصوص بر تصمیم‌سازی‌ها اعمال تأثیر کنند.